

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 9987
Tarih : 01.12.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de HIV/AIDS tanısı almış bireylerin sayısı son yıllarda giderek artmaktadır. HIV/AIDS ile yaşayanların oranındaki çarpıcı artış dikkate alındığında mücadele mekanizmalarındaki yetersizliklerin araştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması büyük önem taşımaktadır. Bu bakımdan, mücadele yöntemlerinin geliştirilmesi, HIV/AIDS’e yönelik toplumsal farkındalığın yaratılması ve hâkim ayrımcılığın önlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98. İktüzüğün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de HIV/AIDS tanısı almış bireylerin sayısı son yıllarda giderek artmaktadır. İlk vakanın görüldüğü 1985 yılından 2019 yılının sonuna kadar resmi kayıtlara göre 26,164 kişi HIV tanısı alırken, son 10 yılda HIV enfeksiyonu yüzde 450 artarak ürkütücü boyuta ulaşmıştır. İnsanların damgalanma nedeniyle test yaptırmaktan dahi kaygı duyduğu ve HIV enfeksiyonunun uzun yıllar belirtisiz seyredebildiği hesaba katıldığında Türkiye’de HIV ile yaşayan kişilerin gerçekte mevcut sayının en az iki katı olduğu belirtilmektedir.

Toplumda HIV farkındalığı ise oldukça düşüktür. Başkent Üniversitesi/HATAM HIV/AIDS Farkındalık Araştırması’na (2017) göre toplumun yüzde 77’si HIV hakkında doğru ve güncel bilgiye sahip değilken yüzde 75’i HIV pozitif bireylerin başarılı tedavilerle herkes gibi normal yaşam sürdürebildiğini bilmemektedir. Maalesef benzer bir algı sağlık alanında çalışmak üzere eğitim alan öğrenciler ve sağlık çalışanlarında da söz konusudur. Pozitif-iz Derneği’nin yaptığı ‘Sağlık Hizmeti Sağlayıcısı Öğrencilerinde Ayrımcılığın Önlenmesine Yönelik Farkındalık Geliştirme Projesi’nin sonuçlarına göre öğrencilerin yüzde 51,7’si HIV’in tükürükle bulaşacağını, yüzde 67,9’u bulaş yollarını bilmesine rağmen kendisine bulaşacağını düşünmekte, yüzde 36,1’i ise HIV pozitif kişilerin tedavi sürecinde yer almayı istememektedir. Oysa Dünya Sağlık Örgütü, HIV’i baskılayan antiretroviral (ARV) tedavilerin bulunmasıyla birlikte HIV’i kronik rahatsızlık listesine almıştır. Dolayısıyla, sanılanın aksine tedaviye erişimi olan HIV pozitif kişiler herkes gibi sağlıklı yaşamlar sürebilmektedir.

HIV/AIDS tanısı almış kişiler, yaşadıkları sağlık sorununun yanı sıra önyargılar ve ayrımcı uygulamalar nedeniyle iş ve sosyal yaşamda büyük mağduriyetler yaşamaktadır. Yapılan araştırmalar, HIV ile yaşayan kişilerin sağlık çalışanları tarafından ayrımcılığa maruz kalabildiklerini, ya da bu konuda hekimlerin bilgi eksikliklerinden dolayı hatalı tıbbi uygulamalarla karşı karşıya kalabildiklerini göstermektedir. Ayrıca önyargılar nedeniyle kimlik bilgilerinin açıklanmasının kaygı duyan başvuruçuların hak arayışından vazgeçme veya hakkını yeterince savunamama gibi ciddi sorunlar söz konusudur.

Pozitif-iz Derneği’nin “Hak İhlallerinin Raporlanması ve Hukuki Çözümleri” raporuna göre HIV tanısı almış kişilerin en fazla hak ihlaline uğradıkları yer sağlık kuruluşlarıdır. Ayrımcılık ve dışlanma kaygısı nedeniyle pek çok HIV ile yaşayan kişinin tedavisi yarım kalmakta, ameliyatları gecikmekte hatta bazen hiç yapılamamaktadır. Özellikle sağlık hizmetleri sırasında veya ameliyat öncesi HIV testi uygulaması ile pozitif çıkan kişilerin, yeterli donanımın

1	TULAY HATİMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Harun
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
3	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	B. Öztürk
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	2A
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	Kemal
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
10	MEHMET RUŞTU TİRYAKİ	BATMAN	M. Ruştı Tiryaki
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	F. Uca
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
13	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	S. Güzel
14	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	H. Özsoy
15	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	G. Paylan
16	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İ. Taşcier
17	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
18	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	S. Coşkun
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	N. Maçın
20	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş